

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az állatorvosi közszolgálat államosítása.

Lapunk egyik utóbbi számában jószágtenyésztési és állategészségügyi viszonyaink ismertetésével behatóan foglalkozva, rámutattunk azon bajokra, melyek úgy köz-, mint magán-érdekekből gyökeres orvoslást igényelnek.

Ha nem is azon arányban és mértékben, de minden esetre érezhetők az itt létező bajok országszerte s ezt felismerve a földművelésügyi miniszter, elhatározta, hogy az állatorvosi közszolgálatot államosítani fogja. Két ok birta rá a földművelésügyi kormányt e fontos lépés megtételére. Az egyik állategészségügyi viszonyainknak nem éppen kifogástalan volta, a másik pedig a külföldnek az a törekvése, hogy hiányos állategészségügyi rendszetünkre való hivatkozással s a legesélyesebb bajok czélzatos kiszinezésével állatkivitelünket tönkre tegye.

A kormány intézkedésétől állattenyésztésünk javulását, fellendülését, jószágállományunk értékesülését és az értékesítési viszonyok javulását remélve és bizton várva: örömmel üdvözljük a miniszter elhatározását.

Mindenki tudja, hogy pl. a sertésvész milyen pusztítást vitt végbe nem csak itt minálunk, hanem az egész ország sertésállományában s hogy ezen alkalommal mennyire elégtelennek bizonyult az állatorvosi közszolgálat. Hogy kellő állategészségügyi rendszet mellett, már a ragály kiütése is meggátolható, az legalább is valószínű, de hogy a fertőző betegségek terjedése minden esetre meggátolható, az bizonyos.

Állategészségügyi rendszetről eddig nálunk szó sem lehetett. A megyei állatorvos hatósági felhívásra esetről-esetre ájtott Hátszegről s konstátálta, hogy ilyen, vagy olyan baj van, megtette a tovaferjedést gátló intézkedéseket s azzal ment tovább, mert több más helyre kellett mennie, hol állati betegségek fordultak elő, vagy azok tünetei észleltek.

Az óvintézkedések fogantatosítását nem ellenőrizte senki, de különösen nem volt s nincsen hatósági közeg, ki az állatok folytonos megfigyelésével a betegségekkel szemben preventív intézkedéseket fogantatosított —, vagy a bajt csirájában elfojtotta volna.

A midőn tehát a földművelésügyi miniszter az államosítást elhatározta, azzal tulajdonképpen az állategészségügyi szolgálat teljes cenztralizációját s egyben az állattenyésztésügy fejlesztését s fokozását vette tervbe.

A mit az egész ország csak helyeselhet, mint-hogy ezzel oly szervezetet adhat az állatorvosi közszolgálatnak, a melyet a ránk nézve kiviteli piaczkul szolgáló idegen államok föltétlen bizalommal és megnyugvással nézzenek s ugyan ezen bizalmat és megnyugvást költse fel a tenyésztőkben és belfogyasztókban is.

Az érintett törvényjavaslat a mostani szervezetnek lényeges hibáját abban találja, hogy az állatorvosi közszolgálatot legutolsó fokon, vagy is ott, a hol az állategészség- és tenyésztésügy általános érdekeivel az egyesek magánérdeke s a hatóságok kötelessége érintkezésbe jön, oly egyének látják el, kik a kellő független állással éppen azokkal szemben nem bírnak, s kellő erélyt ki nem fejhetnek; a kikkel szemben arra legnagyobb

szükségük volna akkor, midőn oly rendszabályok szükségesek, a melyek által az egyesek akarat-szabadsága és teljes rendelkezési joga a köz érdekében, bizonyos irányokban megszorítatik. Ily rendszabályok végrehajtását sikeresen csak oly egyének végezhetik, kik úgy a helyi hatóságokkal, mint a közönséggel rendelkeznek.

Ilyen állami állatorvosok alkalmazásával kívánja a kormány az állattenyésztés és állategészségügy fontos érdekét előmozdítani, biztosítani.

Hogy erre az organizációra szükség van, az országos érdekektől eltekintve a mi helyi viszonyainkat ismerők előtt bizonyítani fölösleges. Reméljük, sőt egészen bizonyosnak tartjuk, hogy annak idején megteendi Petrozsény a czélravezető lépéseket arranézve, miszerint ide állami állatorvos neveztessek ki mégpedig a ki feladata által feltételezett független állással bírván, megteendi azon intézkedéseket, melyek az állattenyésztés fejlesztése és az állategészségügy érdekében indokoltak.

Feltételezzük, hogy ezen fontos ügyvel szemben is nem fogja a község azon eljárást követni, amit a járásbírósi szék hely felállítására és az anyakönyvi kerület szervezése körül követ.

Midőn az államkormányzat új hivatalokat vagy állásokat rendszeresít, avagy azok szaporítása s elhelyezésének kérdése felmerül, a városok és községek vetekedve bizonyítgatják, hogy a szék helyre nézve ők a legkompetensebbek. S addig petíciónálnak, míg kérelmük teljesítését a miniszter meg nem igéri s nem teljesíti.

Mi azt várjuk, hogy a miniszter kérjen fel bennünket ide járásbírósi felállításának, anyakönyvi kerület szervezésének s állami állatorvos kinevezésének engedélyezésére.

„Petrosény és Vidéke” tárczája.

Munkácsy Mihály.

A művész-ecset legzenialisabb kezelője, a színek legnagyobb magyar mestere meghalt.

Mikor 20 éves korában elindult a dicsőség országútján, ez a külföldre vezette, honnan csak haló porai tér vissza ő, kinek nagysága számára Magyarországnak szűk volt, de ecsetjével dicsősége volt idegenben is nemzetének.

Három évvel ezelőtt megtört a nagy művész alkotó ereje, kevéssel azután, hogy utolsó diadalit az „Ecce homo”-val megértte.

Ez a nagy alkotás volt az utolsó stadium művészi pályáján. Azután lassu haldoklás következett. Heradás, melyet elborult agyával már alig érzett, de melynek szenvedését éreztük mi, az ő nemzete, melylyel egybeforrott az ő neve.

Munkácsy Mihály Németsországban az endenichi elmegyógyintézetben május hó 1-én felesége karjai között 57 éves korában meghalt.

Szegény csabai fiu volt s asztalosmesterséget tanult. De már akkor kitűnt tehetsége. Nagyon szép virágokat festett a ládákra. Később tehetségétől vezetve szobafestő lett s megpróbálkozott arcképfestéssel, a mivel magára vonta első mesterének, Szamosy Jánosnak figyelmét, a ki oktatta a rajz és festés elemeire.

Szamosy küldte fel Pestre a Képzőművészeti Társulathoz, mely felkarolta és támogatta. Első képét a társulat vette meg 80 forintért — kisorsolásra. Ettől fogva gyorsan emelkedett s a „Kukoricza-pattogatás” című képe már általánosan magára vonta a figyelmét.

Most már ellenállhatlan vágya támadt, hogy tökéletesítse magát.

Bécsbe ment; de anyagi támogatás hja miatt ismét visszatért kedves helyére, Pestre, a hol arcképek-festéséből és illusztrációk rajzolásával tartotta fenn magát.

Néhány évi szorgalmas munka után annyi pénz takaríthatott össze, hogy követhette tanuló vágyát s elutazhatott Münchenbe.

Ez volt az alkotmányos idő kezdetén. Münchenben meleg pártfogóra talált Ádám Ferencz csatafestőben.

Az alkotmány helyreállításakor, 1867-ben br. Eötvös, az új kultuszminiszter pályázatot hirdetett magyar festők műveire s ebben Munkácsy nyertes lön. Ezután mehetett tovább Düsseldorfba ahol tájképeivel tünt fel, de tanárai a genre-festésre való hajlamot fedezvén fel benne, erre serkentették s ennek eredménye lett a híres „Siralomház”, mely az 1869-iki párisi világkiállításon az első jutalmat nyerte meg, Ezzel Munkácsy egyszerre világhírű lett.

Majd Párisba költözött a hol leginkább életképeket festett, a minők: „A konyhapolitikusok”, „Éjjeli csavargók”, „Zálogházban”, „Ujonczok”, „Faluhőse”, „Müteremben”, „Milton” és még több, leginkább borus hangulatu, mely érzéssel festett kép. „Milton”-ja 1877-

ben a páriszi Szalonban első díjat nyerte. Ehhez fogható egy másik nagyszabásu alakítása: „Mozart végpercei”. De legnagyobb hatást pedig új alakban megjelenő vallás-történelmi felfogásával és eddig nem tapasztalt élénk, tündöklő koloritjával a „Krisztus Pilátus előtt” tette, melyet 1882. évben festett. Ez képezi ma is leghatalmasabb alkotását, teremtesének fejét; ennek nagyságát nem érte el sem az „Ecce homo” sem a „Golgota” remek alkotásaiban. Betegen festette az „Ecce homo”-t idegenszere már megvolt tadmáya, s mégis bámulattárgya ma is nagy munkája. Két nagyobb történelmi művéről tegyük meg említést!

Egyik a bécsi udvari történelmi muzeum menyezefestménye, a második a „Honfoglalás”, melyet a kormány rendelt meg az új képviselőház ülésterme számára, de ide nem helyezhető el s így valószínűleg az új képzőművészeti Muzeumnak a legirigylendőbb dísz lesz.

Ugy kezdte a pályáját mint közönséges asztalosinas, a ki a ládákra, lóczákra, asztalokra tulipánokat virágokat festett. És úgy végzte, mint világhírű festő művész, a ki a világtörténelem legnagyobb eseményeinek, korszakalkotó eszmék fejlődésének, megtestesülésének ad magyarázatot és életet egy-egy képben. Szegény árva gyermek volt, a kit az irgalom mentett meg az elpusztulástól. És lett belőle az emberiség egyik dicsősége, a ki a maga nevével és alkotásával a magyar névnek, a magyar szellemnek helyet biztoított a civilizáció történetében.

Magyar földből nyerte s vitte magával a külföldre művészi nagyságának egyik leglényegesebb alkotó elemét, azt az őserőt, a mely megoltalmazta attól, hogy

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezések.** A király ő felsége Dr. Pap István táblai elnöki titkár, táblai bírónak nevezte ki, a kolozsvári kir. táblához. Több ideig mint kir. tszéki bíró Déván működött. — Hajtmann Pál dévai gyakorlóiskolai tanító, tanítóképző intézeti segéd-tanárnak nevezetett ki. — Gróf Bethlen Miklós megyénk főispánja a megyei alszámvevői állásra Bokor György nógrádmegyei alszámvevőt nevezte ki.

— **Halálozások.** Vármegyénket szomorú hír tölti be újból. Egy tevékeny, közszeretben álló polgárral ismét kevesebb van. Alig enyhül a fájdalom, egyiknek elvesztén, már siet a kérelhetlen sors megszomorítani bennünket Léczfalvi Bernád Miklós kir. közjegyző, birtokos és Hátszeg kerületi szabadelvtárpárt elnökének halálával. Tevékeny életének 60-ik, boldog házasságának 28-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát mély részvéttel veszi tudomásul minden ismerőse. A megboldogult hült teteme, folyó hó 6-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása mellett, a hátszegi temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tetetni. Áldás és béke lebegjen porai felett! — Makrai Lőrincz pénzügyi tanácsos és kat. igazgató Kolozsvárt elhalálozott. Több ideig hivataloskodott Hunyadvármegyében is, mindenki által közbeszólásban és szeretetben részesült.

— **Eljegyzés.** Csímpán, Bauer Vilmos ottani fűrészyári hivatalnok leányát: Berta kisasszonyt Rosenblatt József kis-nyezkei magán hivatalnok s hivatalnok s másik leányát: Zsófia kisasszonyt, Kohn Lajos, a Veisz Testvérek petrozsényi cégé ügyvezetője f. é. április hó 28-án eljegyezte.

— **Vármegyei törvényhatósági bizottsági tag választás** volt április 30-án. Egy megyei képviselőt választott a petrozsényi járás. Beadott összesen 92 szavazat, melyből Vassi János petrillai körjegyző 47, és Hájjas József petrozsényi jegyző 45 szavazatot kapott és így az előbbi 2 szavazat többséggel megválasztott a jövő év végeig tartó időtartamra.

— **A Petrozsényi és Vidéki Hitelszövetkezet** ez évi rendes közgyűlése máj. hó 6-án d. u. 3 órakor lesz a szövetkezet helyiségében, mely alkalommal, minthogy a múlt hó 21- re egybehívott közgyűlésen kevesen jelentek meg, a megjelenendő tagok számára való tekintet nélkül érdemleges határozatok hozhatnak a kitűzött következő ügyekben: Lapirend: 1. Az 1899-ik évről szóló jelentés tárgyalása. 2. A zárszámadás és mérleg megállapítása és a felmentvény megadása. 3. Az igazgatóságban megüresedett 2 hely betöltése, 8 ig. tanácsos tag és a felügyelő bizottság tagjainak újra választása. 4. Netáni indítványok. Petrozsény, 1900. április 21. Az igazgatóság.

— **„Petrozsény”.** Ezt a címzést használjuk a község megnevezésénél az eddig használt „Petrosény” helyett, minthogy a jövőhagyott nagyközségi szabályrendeletben így van megállapítva. Lapunk ezúttal is a

technikai akadály megszüntével, legközelebb eként lesz megváltoztatva.

— **Templom építés** Lupényben. A lupényi róm. kath. egyházközség egy a mai kornak megfelelőleg csinos és izléses templomot épít, melynek tervzetét Katona Sándor készítette míg az építés kivételével Sándor József petrozsényi építőmester, valamint az ács munkák végzésével Balázs János ácsmester bíztattak meg, mely építkezés még ez évben befejezés alá kerül úgy, hogy a környékek egy, századokra szóló építménye fog tűndöklőni a jövő generációnak.

— **Nagy aranyu építkezések a Zsilvölgyben.** A fejlődésnek, a haladásnak legbiztosabb fokmérője az építkezés. S ez alapon öröndetes fellendülést, nagy mérvű előmenetelt konstatahatunk a Zsilvölgyben: A A Salgó-Tarjáni Köszénbánya Részvény-Társaság új bányát nyit a vulkáni köszéntelepen s onnan a köszén-szállítás megkönnyítése olesőbb és gyorsabbá tétele végett sodronypályát vezet a baniczai vasúti állomáshoz s munkás lakásokat épített s az üzem folytatásához szükséges egyéb műveket létesít. Lupényben az Uríkány-Zsilvölgyi Coaksgyár Részvény-Társaság óriási építkezéseket vett fogatba. Minkét helyen száz és száz munkás dolgozik, sőt a coaksgyár igazgatósága legközelebb még száz kőművest szándékozik Lupénybe hozatni. Nagy akadály azonban az időjárás, különösen a téglaszükséglet előállítására nézve. Csaknem naponként esik az eső s e miatt a téglavető nem dolgozhatnak s különösen a kivert téglát fel nem szárithatják, ki nem égethetik s rajtuk kívül eső elháríthatlan akadály miatt a vállalkozók nem képesek a téglát a szükségletehhez mérten szállítani. Az ország legtöbb vidékén, különösen az Alföldön esőhiány miatt panaszkodnak, mi meg a folytonos esőzés miatt.

— **A magyar-román határ átlépésére** vonatkozólag a román belügyminiszter azon szigorú rendeletet adott ki, hogy rendszeresen kiállított szabályszerű utlevél nélkül a határátlépése senkinek sem engedhető meg, sőt még a 24 órára szóló ideiglenes igazolványokat is megszünteti a vasutigazgatóságok és határmenti hatóságoknak kiadott rendelet, mely minket itt a határszélen annál is inkább érdekel, mert a szurdoki kirándulások alkalmával a közönség rendszerint elszokott látogatni Pajusig, sőt Lajnicig, is gyönyörködve a csodálatos szépségű szoros panorámájában. Eddig megtörténhetett ez minden nehézség nélkül séta-kirándulások alkalmával, a romániai határ- és vámörtség udvariasan felnyitotta a sorompót úgy átmenet; mint visszajövetkor. Igazolványt nem kértek, elég volt az egyszerű jelekezés. A turisták, kik távol vidékről az itteni nagy ipari alkotások és a ritka szépségű táj megsemmisítésére idejönnek, már csak azért is ohajtanak a román területre is kirándulást tenni, hogy elmondhassák, miszerint külföldön is voltak. Ennek is útját vágja a hivatkozott rendelet, ha csak ezélra vezető intézkedésekkel, a pár órai kirándulásokra való tekintettel a kivételt nem ismerő rendelet szigorúsága nem mérsékelte, ami felette kíváncsi volna

Egyben figyelmeztetjük a határt átlépni szándékozókat, hogy szabályszerű igazolvánnyal annál inkább ellássák magukat, mert a Magyarhatárszélen is vámörtség van felállítva s ennek is kötelessége az igazolványok előmutatását követelni. Magyarország kormánzata és határörizete részéről nem gördítették ily indoklatlan akadály a határátlépésnél. Tapasztalatlan alapuló igazság az, hogy mi felette udvariasak vagyunk s ennek rovására még oly bosszantásokat is eltűrünk, melyek állami tekintélyünket is sértik. A román vámnál ugyan is, szabályszerű igazolvánnyal ellátott férfiakat visszautasítanak azon ürügy alatt, hogy zsidók. Ezt már szóvá tettük s most ismételt hangoztatjuk annál is inkább, mert május 1-én is ezen ürügy alatt, egy tisztességes és tekintélyes petrozsényi kereskedő igazolványa és róm. kath. volta dacára nem boesájtották át, holott egy vonásából de semmiből sem lehet még erőszakkal se ráfogni, hogy talán a legrégibb őse is valaha zsidó lehetett. Ily eljárással szemben Romániából fül- és izlés sértő kolompokkal éktelenkedő lovakkal, biztosíték és igazolvány nélkül is akadálytalanul jöhetnek hozzánk a romániaiak. Hol van itt a kölcsönösség?

— **Országos vásárok a vármegyében.** Petrozsényben és Déván folyó hó 13-án kezdődik az országos vásár. Az országos vásároknak mindenütt a jószág adásvétele körüli forgalom adja meg azt a jelleget és jelentőséget, mely a tenyésztőket a felhajtásra s a vevőket a vásár felkeresésére ingerli. E tekintetben Dévának — amennyire forgalmi viszonyait ismerjük — nem lehet panasza; ellenben Petrozsény nem bír jelentőséggel. Ennek oka az itteni marha —, ló- és sertésállomány silányságában keresendő. Ezt a fontos kérdést lapunk megelőző számában érdeme szerint megvitattuk s a baj szanalásának módzatai s eszközeire is rámutattunk. Addig míg jószágállományunk értékesebbé nem lesz, nem remélhetjük, hogy idegen kereskedők s fogyasztók felkeressék országos vásárainkat s hetipiaczainkat. És ennek közgazdasági hátrányát, fölösleges bizonyítanunk.

— **A Salgó-Tarjáni Köszénbánya Részvény-Társulat bányazenekara** által 1900. május hó 5-én a „Prokopp”-féle vendéglőben rendezett hangversenye műsora: 1. Ziehrerer C.: Induló amerikai motívumokkal. 2. Weber K. M.: Oberon dalmi nyitánya. 3. Vollstedt: Keringő. 4. Voigt: Szerenád kúrtre és fuvalára. 5. Jungmann: Lányok álma. 6. Miloczker: Egyveleg. „Viceadmiral” operettéből. Kezdte este fél 8 órakor. Ezen elvezetésnek igérkező hangversenyre, melyet szokás szerint táncz követ —, felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— **Május elsején.** Ki a szabadba! Ez volt a jelző a tavasz legszebb hónapjának beköszöntésekor, május elsején. A legtöbb ház előtt zöldelő fák és galyak díszlettek, melyeket figyelemmel kezek varázsoltak oda hajnalra. Az idő is kedvezett. A tiszta égből jól eső meleget árasztva ragyogott le a nap. Péter Károlyék vidám zeneszóval üdvözölték a tavasz ünnepét s már kora reggel valóságos népvándorlás özlött ki a szabadba, élvezni a szabadtermészet ölen újra ébredt tenyészet gy-

az idegen utánzójává legyen. Nem vészett el a nagy tömegben az idegenek között, mert magyar tudott maradni lélekben s esodált alkotásaiban: ez tette őt koronk egyik legnagyobb művészevé halhatatlanná s a magyar nemzet örök büszkeségévé.

Munkácsy Magyarország halottja. Itt abban a vérrel szerzett és védett földben lel öröknyugalmat, melynek elfoglalását fenkölt hilete, művész ecsettel varázsoltá elének s szemléltetővé tette az utókor számára. Ő az egész világé volt, de mi most a világtól nem csak holttestét, de dicsőségét is reklamáljuk, annál is inkább, mert ő — bár távol élt —, de soha se gravitált a nagy kaliberű egyéniségek piacára, mint a Magyarországon született nagy művészek színe java, kik közéletünk számára elvesznek.

Munkácsy haza vágyott, itt akart dolgozni, tovább alkotni; itt fog örökre megpihenni.

Önéletrajz.

Hogy valaha hét vármegye
Értem egyenást meg ne egye:
Elmondom, hogy hol születtem,
Hol kergettem a lepkét.
Elbeszélem életemnek
Leggyönyörűbb részletét.

Nemes Radnót helységében
Születtem én a félégen.

Egyszerű kis szalmás házban,
Mint a nagyok rendszeren.
Itt ringatta édes anyám
A bölcsőmet csendesen.

Az én kedves szülőföldem
Fekszik egy szép kies völgyben.
E szép kies völgyön által
Egy folyó a: kis Balog
Játszi kedvel, friss erőben
Ide s tóra kanyarog.

Mint kis gyerek a Balogban
Sok halat és rákot fogtam.
Egy abrakos tarisznyával
Vitettem haza némelykor:
Pedig nagyon megtöltötta
A halászsát a rektor.

De a rektor sok'se bántott,
Mert én, mint a miatyádkot
Ugy mondtam a lelkét mindig,
Nem akadtam el soha
Elkzámankor többet tudtam,
Mint az egész iskola.

Volt is az én vásárfia:
Bicska perecz és muzsika

Édes anyám örömeiben
Téjbe, vajba fürdetett
Édes apám a csizmámra
Szép sarkantyút ütettett.

Nem értettem semmi máshoz
Csak a könyrhöz... tanuláshoz
Ha kimentünk a tavaszi
S őszi alá szántani.
Soh'se tudtam a locakat
„Hozzád” „tálad” hajtani.

A lett vége a dolognak
Hogy beadtak tanulónak.
Mert látták, hogy gazdálkodni
S dolgozni nem szeretek.
Igy legalább — azt mondották — még
Preceptor is lehetek.

De egy kicsit többre vittem,
Mert én magyar költő lettem.
Kárpátoktól Adriáig
Lelkesülnek dalomon. —
Holtom után pirámis fog
Emelkedni síromon.

P. L.

nyőreit. Az apró mûzsasereget nem kellett most serkenteni, reggeli 6 órakor már mind ott volt az iskolák udvarán, izgatottan várva az indulást. El nem maradt volna egy sem: A mulasztási naplónak ezen napi rovatába egyet sem kellett bejegyezni. Könnyű volt most a figyelmet fentartani. Elég volt a figyelmeztetés, hogy aki rendetlenkedik, az itthon marad. Az iskolás gyermekeket Szurdukba vezették a tanító urak, a tanítónéni s a tisztelendő növérek, de a zárda iskola nagyobb leány növendékei Krivádiára mentek vonattal s ott kirándultak a váromhoz. Kint a zöldben, futkosó gyermekek vidám kacajától megelénkült a táj s a szülők s más kirándulók jól eső kedvvel gyönyörködtek a kies nyék ártatlan mulatozásán. Estére immár némálon a zöldelő határ s átvette csendes bírodalmát a sötét alkony. A petrillai s lónyai állami iskolák növendékei Petrillán fölül egy kies fekvésű magaslaton gyűltek egybe s vidáman futkosva ünnepelték május elsejét a szülők és kirándulókkal együtt. Az első kirándulás édes hangulatai voltak a zsenge lombok és a tavaszi hajnal ünnepelésének elemei az egész Zsilvölgyben, hol nem lengett a vörös zászló és a Marselleise alkadjai ennek a szép poetikus, idillikus ünnepnek karakterét nem vetkőztették ki fenséges eredetiségéből, mint az ország sőt a Kontinens legtöbb helyén. Pedig itt a népesség zömét a munkás osztály képezi, de ennek józanságát nem felezte ki a szocializmus ürügye alatt terjesztett tévtanok rendbontó ferdesége, mely a zöld-májust vörös-májusra változtatta a legtöbb helyen, különösen a nagyobb városokban. Visszatérve a szurduki kirándulásra, nem hagyhatjuk észrevétel nélkül azt a hiányt, mely május elsején is érezhető volt, vagy is, hogy nincsen ottan alkalmas és az igényeknek megfelelő mulató hely és vendéglő. Csodálatos, hogy erre nincsen élmes vállalkozó. A Héjas féle telket fekvésénél fogva már mintha az östermészet is e ezéla alkotta volna, hol csekély tökével fedett tánczterület, vendéglőt és fűdőt lehetne előállítani, ami kétségtelenül kifizetné magát. Ez uttal is a kirándulók legnagyobb része ott telepedett meg s jól esett, hogy a hirtelen támadt s csak rövid ideig tartott eső ellen az ott levő deszka-alkotmány több száz gyermeknek és kirándulónak védelmet nyújtott.

— **Megkéselt pénzügyőr.** A fektelenkedési hajlamnak és az itteni közbiztonságnak jellemzésére szolgál a következő eset is: Vulkánból bevásárlás végett Petrozsénybe jött Király Sándor p. ü. vígvázó s a délutáni vonattal utazott haza. Ugyanazon kocsiiban utazott egy 12—13 éves zsidófiu is, meg egy bányász és egy pár román suhancz. A bányász alaposan be volt rugva, kivette zsebkését s azzal vagdosta le a zsidófiu vukliját. A szegény fiu jajgatott, könyörgött s kitelhetőleg védekezett, de hasztalan, a bányász nyegle kedvtelével szakgatta s darabolta le a tincseit. A pénzügyőr megsajnálta az ártatlanul kintzott gyermeket s védelmébe vette, mire a bányász rátámadt s késével a fején és arcán több sebet ejtett és midőn oldalfegyverét akarta használni, a két oláh is rárohant s leszakították a kardját s ő is védtelenül állt a három támadóval szemben. Ezalatt Livazénybe ért a vonat, hol véres fejfel kiszállt a pénzügyőr s a megkintzott fiut is kiszabadítva kintzói kezéből azt is kiszállította a kocsiból. Ugyanazon vonattal sokan rándultak ki Szurdukba s méltán megbotránkoztak az embertelen támadók merénylétén, kik a vonattal tovább utaztak ugyan, de személyazonosságuk megállapítása végett a hatóság erélyes nyomozást folytat, mely kétségtelenül sikerre vezet s a jó madarak bizonyára elveendik méltó büntetésüket.

— **A kerékpár hódítása Petrozsényben.** Miként általában, úgy Petrozsényben is folyton szélesebb körben tesz hódítást a kerékpár-sport, melynek elterjedtsége is eléggé bizonyítja, hogy ezen egészséges kedvtöltés hasznos is. Nagyobb városokban közhivatali szolgálatban, sőt a hadseregnél is alkalmazzák a biciklist. Egy helybeli biciklista felvetette a kerékpáregylet létesítésének eszméjét, azzal indokolván, hogy míg ezelőtt néhány évvel ritkaság számba ment, ha Petrozsény utcáin egy vasparipát látnunk végig száguldani, ma már több mint 20 kerékpáros van Petrozsénynek, s e szám már eléggé biztosítja egy kerékpáros egyet főnnállását, tekintetbe véve azt, hogy ha az egyet megalakul, a tagok száma rövid idő alatt megkétszereződik. Az egyet ezéla volna: az úgy egészségi, mint gyakorlati szempontból ajánlatos kerékpár-sport tanítása, gyakorlása s minél szélesebb körben való terjesztése. E cél elérésére az egyet kirándulásokat, kivonulásokat és kerékpár ünnepélyeket, esetleg versenyeket rendezne s így sokan kedvelnék meg a sportot. Az eszme annál inkább pártolendő, mert fordultak elő esetek, hogy a biciklisták őket meg nem illető jogokat vindikáltak, többek között csemetnek, hogy a járó-kelők előttük térjenek ki stb.,

sőt valami kocza-biciklista azt a tapintatlanságot is elkövette, hogy egy nagy temetés alkalmával a sűrű néptömeggel szembe jöve csemetetett, hogy előle térjenek ki. Hogy is ne! Szerencsése hogy valaki fel nem lökte, amit megérdemelt volna. Ha egyet alakíttatnék, az ily visszaélés nem fordulna elő?

— **Koborló cigányok Petrozsényben.** Szenzációt keltett az a kóbor cigány csoport, mely e hó 2-án kilencz rozoga járművel a gyermek sereg nagy örömeire Petrozsény főutcáján végig vonult. A rongyos sátrak alul szurtos purdéfejek kandikáltak ki s füstös cigányasszonyok s férfiak gyalogoltak a kocsi körül, melyeket kiéhezett rossz gebék vonszoltak. A község szélen letelepedtek s felóra mulva mint a sáskák, úgy elárasztották a máleántuli részt. Erőszakkal is behatoltak a házakhoz s a töpörödött vén cigány nők pár krajczárért, egy kevés enniválóért, mindenütt szerencsét akartak jósolni, vagy inkább ennek ürügye alatt ami kézhez kerithető, azt elemelni. Ugy tudjuk, hogy a cigányok vándorlása még hatósági igazolvány mellett sem engedhető meg. Évek óta ilyen kóbor tolvajbandák nem is jelentkeztek e vidéken s reméljük, hogy rendőrhátóságunk intézkedni fog a veszélyes, dologkerülő további társáról, ha letelepedésükről tudomást szerez.

— **Az idei sorozás eredménye vármegyénkben a következő:**

az algyógyi járásban: megvizsg.	403,	besoroztatott	124;
a brádi „ „ „	565,	„	107;
a körösbányai „ „ „	394,	„	60;
a m. illyei „ „ „	684,	„	192;
a hátszegi „ „ „	601,	„	127;
a puji „ „ „	276,	„	50;
a szászvárosi „ „ „	469,	„	105;
a dévai „ „ „	599,	„	184;
a v. hunyadi „ „ „	311,	„	75;
a petrozsényi „ „ „	365,	„	89;
a Hátszeg városiban „ „ „	31,	„	4;
a V. Hunyad „ „ „	48,	„	15;
a Szászváros „ „ „	64,	„	19;
a Déva „ „ „	80,	„	11.
Hunyadvármegyében tehát „ „ „	4890,	„	1162;

védköteles ifju.

— **Érdekes párbeszéd.** A Maleahidon találkozik egyik állami tanító egy jó arcú ovodás fiúcskával. A kis fiu udvariasan köszön, a tanító elé áll s azt mondja: „En ismerem a bácsit.“ — »Az a te szerencséd.“ — »De a bácsi nem ismer engem.“ — »Az is a te szerencséd.“ — »Ezt én nem értem.“ — »Majd eljön az idő, a mikor megérted.“

— **Kutba fult** f. hó 5-én Petrozsényben Csiki Ferencz m. igeni napszámos. Véletlenül esett bele.

— **Petrozsény közság igazoló választmánya** f. hó 5-én d. u. megemmisítette a mult hó közepén legutóbb megejtett községi képviselőválasztást, tehát 16 képviselőt kell majd választani. Az igazoló választmány határozata a lapunkban annak idején közölt azon indokok alapul, hogy a választók névjegyzéke még 1897-ében állítatott össze, holott a községi törvény rendelkezése értelmében a választást megelőző évben készített lajstrom lett volna használandó.

— **Az influenza és vörheny** járványszerűleg uralkodik Petrozsényben. Sok ház bejáratánál jelzi a vörös ezédula, hogy a ragályos betegség miatt idegeneknek tilos a bemenet, de — sajnos — senki sem ellenőrzi, hogy a ragályos betegség széthurcolásának megakadályozására vonatkozó rendelkezésnek érvényesítenessék.

— **„Szegény vagyok de becsületes.“** Ezt a szállóigét mindenki ismeri és sajnos, hogy a legtöbb ember igazán szegény. Mennyivel kellemesebb azonban az a tudat, ha az ember gazdag és becsületes és a fönti mondást így variálhatja: „Gazdag és becsületes vagyok“. Csak hogy ehhez sok, nagyon sok pénz kell. És ezt a legbecsületesebb módon megszerezheti bárki, aki egy nagy főnyereményt üt meg. Erre a most kezdődő osztálysorsjáték elég alkalmat nyújt, ha tekintetbe vesszük, hogy mily számos főnyeremény vár a szerencsés nyerekre. Török A. és Társa bankháza (Budapest, Váci körút 4.; fiók: Muzeum-körút 11.) pedig, mely szerencséséről az egész országban ismert, pontos kiszolgálása, szigorú üzleti elve és szoliditása foytán méltán megérdemli, hogy a sorsjegyvásárló közönség sorsjegyeit e ezégnél rendelj meg.

— **Képes levelezőlapok** Petrozsény és vidékéről kaphatók Figuli Antal könyv- és papír kereskedésében.

HIRDETÉSEK.

Temetkezési vállalat.

Tisztelettel tudatom, Petrozsény és vidéke n. é. közönségével, hogy a „Bukarest“ szálloda mellett egy

temetkezési vállalatot

létesítettem, melyet folyó évi június hó 1-én megnyitok.

Elvállalom a legegyszerűbb s legdiszesebb temetések rendezését a lehető legelőnyösebb feltételek mellett. Raktáramon mindig kész **fa- és ércz koporsókat, koszuokat, szemfedőket** a legnagyobb választékban tartom; továbbá **fa-, kő- és vas-sirjeleket** állítatok fel nagyon jutányos árak mellett.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy **koporsók, koszuok és szemfedők** már is kaphatók nálam.

A temetések alkalmával szükséges **fáklyákkal** is rendelkezem.

Petrozsény, 1900. május hó.

Tisztelettel:

SÁROSSY JÓZSEF.

Eladó ház és háztelkek.

Kohn Jónás örökösei tulajdonát képező vasút-utczai ház, — a főutcán az ujonnan épülő gör. kel. templommal szemben egy kisebb háztelkek, úgy szintén a vásártér- és főut sarkát képező nagyobb háztelkek; egészben vagy kisebb porcellákban szabad kézből eladók.

Bővebb felvilágosítást nyújt Petrosényben :

3—3

KOHN SAMU.

Fogorvos

PERL JÓZSEF

Amerikan-Dentist Dr. of. Dental Surgei

Amerikában kiképzett plombeur

Petrosénybe érkezett.

Készít műfogakat és légnyomatu fogsorokat vulcanit és aranyban.

Korona és hidmunka.

Végez mindennemű fogorvosi műtéseket, u. m.: fogaknak teljesen fájdalom nélkül való kihuzását; fogak tömését arannyal és más jónak bizonyult tömőanyaggal.

Tartózkodási idő néhány nap a Wágner szállodában.

Kéméndi

Kéméndi borviz.

Csak most jött forgalomba s már is közkedveltségüvé lett vármegyénk üdítő s kellemes ízű égvényes savanyu vize a :

Kéméndi borviz,

mely az országos chemiai intézet által megvizsgáltatván ivási czélokra ajánlatik s Pataky Ferencz vegyész elemzése szerint :

Szénsavas natrium. Na 2 Co 3. 0.5729.
Szénsavas magnesium Mg Co 3. 0.6760.
Szénsavas vas Fe Co 3. 0.0156.
Kénsavas natrium Na 2 So 4. 0.1679.
Clor natrium Na Cl. 0.0781.
Kovasav Si O2. 0.0521.
Szabad és félig kötött szénsav Co 2. 0 1350.
Hőmérsék 14. 3 0 C.

Ezen üdítő égvényes savanyuviz főraktárát átvettem Petrosény és vidékére nézve s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjntányosabb áron közhasználatra boesájthatom. A nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívom és szives pártfogását tisztelettel kérem :

Schäffer Mihály.

1—3

Bor viz.

Hunyadvármegyei

Égvényes

1000000
KORONA
ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeremény JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyeremény természetesebb esetben.
1.000.000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Korona

1 jutalom 6000000
1 nyer. á 4000000
1 " 2000000
3 " 1000000
1 " 900000
1 " 800000
1 " 700000
1 " 600000
1 " 400000
1 " 300000
1 " 250000
1 " 200000
1 " 150000
1 " 100000
31 " 50000
67 " 30000
3 " 20000
432 " 10000
763 " 5000
1238 " 3000
90 " 2000
31700 " 1700
3900 " 1300
4900 " 1000
50 " 800
3900 " 400
3900 " 40

Kézpénzben fizetendő.

50,000 nyer. és jut. összegben
13.167,000 összegben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihuzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az 1. osztályhoz:

egy nyolczad (1/8) frt — 75 vagyis 150 korona
egy negyed (1/4) " 150 " 3.—
egy fél (1/2) " 3.— " 6.—
egy egész (1/1) " 6.— " 12.—

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre, tekintettel arra, hogy a huzások f. é. május hó 17. és 18-án lesznek

f. é. május hó 17-ig
kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ
Budapest,
V., Váci-körút 4/a.

Fiók: MUZEUM-KÖRÜT 11.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelilevél levárandó. TÖRÖK A. ÉS TÁRSA főelárusítók Budapest.

Kérek részemre
zettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegben

I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos terve-
utánvételezni kérem
postautalvánnyal küldöm. } A nem tetsző forintdó.

Pontos czím.